

बेलकोटगढी नगरपालिकाको आन्तरिक राजस्व (नदीजन्य पदार्थको) सङ्कलन तथा बिक्री वितरण सम्बन्धी कार्यविधि

२०७५

स्वीकृत मिति २०७५।०।१०

नदीजन्य पदार्थको सङ्कलन एवम्, बिक्री वितरण सम्बन्धी कार्यविधिको प्रस्तावना:

बेलकोटगढी नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, नेपालको संविधान (२०७२) को अनुसूची-८ मा वर्गीकरण गरिएको क्र.सं. १ देखि २२ सम्मको क्षेत्राधिकारहरूबाट प्राकृतिक श्रोत माथिको अधिकार स्थानीय तहलाई प्राप्त भई स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (२) (घ) को स्थानीय कर, सेवा शुल्क तथा दस्तुर शीर्षकको शीर्षक नं.(६) मा ढुङ्गा, गिड्ठी, बालुवा, माटो, काठ, दाउरा, जराजुरी, स्लेट, खरीढुङ्गा आदि प्राकृतीक एवम् खानीजन्य वस्तुको बिक्री तथा निकासी शुल्क दस्तुर सङ्कलन, उपदफा (२) (छ) को स्थानीय तथ्याङ्क र अभिलेख सङ्कलन शीर्षकको शीर्षक नं.(४) मा सम्भाव्य प्राकृतिक श्रोत तथा साधनको पहिचान तथा अभिलेख व्यवस्थापन, उपदफा (२) (प) को जलाधार, वन्यजन्तु, खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण शीर्षक नं.(७) मा ढुङ्गा, गिड्ठी, बालुवा, नुन, माटो, खरीढुङ्गा, तथा स्लेट जस्ता

खानीजन्य वस्तुको उत्खनन् सर्वेक्षण, तथा उपयोगको दर्ता, अनुमति, नवीकरण, खारेजी र व्यवस्थापनमा दिएको अधिकारलाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा निम्न बमोजिमको कार्य सम्पादन गर्न यो कार्यविधि जारी गरिएको छ ।

१. दर्ता, नवीकरण, नामसारी, उत्खनन् तथा निकासी सम्बन्धी व्यवस्था :

नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड पुरा गरेका क्रसर उद्योग तथा बालुवा प्रशोधनसँग सम्बन्धित

उद्योगहरु नवीकरण गर्न सकिनेछ । साविकमा सम्बन्धित निकायबाट अद्यावधिक भई सञ्चालनमा रहेका

उद्योगहरुको हकमा सो को अभिलेख एवम् अद्यावधिक गर्नेकार्य यस कार्यालयबाट गरिनेछ ।

उद्योगहरुको दर्ता, नवीकरण, अनुमति तथा नामसारी शुल्क अनुसूची-१ मा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।

दर्ता, नवीकरण, अनुमति तथा नामसारी गर्दा सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस पेस गर्नु पर्नेछ ।

(क) नदीजन्य पदार्थ उत्खनन्, सङ्कलन, विक्रीका लागि बेलकोटगढी नगरपालिकाबाट अनुमति प्राप्त गर्नुपर्नेछ ।

(ख) जिल्ला समन्वय समितिबाट प्राप्त पत्र बमोजिम भएको क्षम्भ र भक्ष गरिएका क्षेत्रभित्र मात्र सीमित रही उत्खनन्, सङ्कलन, निकासी तथा विक्री गर्नुपर्नेछ । यस कार्यालयले तत्क्षेत्रमा क्षम्भ र भक्ष सम्पन्न गराएको अवस्थामा सो समेतलाई नगर कार्यपालिकाको निर्णय र आदेशानुसार कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ । क्षम्भ वा भक्ष गरेको क्षेत्र बाहेक अन्य स्थानमा उत्खनन् गर्न यन्त्र उपकरणको प्रयोग गर्न पाइनेछैन । तर नगरपालिकाको विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णय र आदेश बमोजिम जोखिमयुक्त स्थानको व्यवस्थापन गर्न सो कुराले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

(ग) नगरको प्राविधिक समितिले नदीजन्य पदार्थको प्रकृति, किसिम, परिमाण, स्थान र निश्चित चौहाद्वि एकिन गरी सिफारिस गरे बमोजिम सो परिमाण विक्री शुल्क (राजस्व) आम्दानी गर्न बेलकोटगढी नगरपालिकाले सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम प्रतिस्पर्धा गराई सबै भन्दा बढी

कवोल गर्ने व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीसँग सम्झौता गर्नेछ । सम्झौता गर्ने पक्षले सम्झौता लागू नगरी शुल्क वा राजस्व हानी नोक्सानी हुने अवस्था आएमा सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम कारबाही गरिनेछ ।

बेलकोटगढी नगरपालिकाको प्राविधिक समिति देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (१) पूर्वाधार तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखा
- (२) प्राविधिक शाखा इन्जिनियर १ जना
- (३) वातावरण सरसफाई तथा बिपद व्यवस्थापन उप शाखा प्रमुख वा प्रतिनिधि १ जना
- (४) जिल्ला प्रशासन कार्यालयको प्रतिनिधि १ जना
- (५) सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष वा निजले तोकेको प्रतिनिधि/कर्मचारी/नगर सदस्य सहित २ जना सदस्य
- (६) राजस्व शाखाको अधिकृत वा प्रतिनिधि

उपरोक्त समितिले तोकेको परिमाण कवोल गर्ने व्यक्ति, संस्था, वा फर्म कम्पनीले घाटगढी गरी बिक्री गर्नु पर्नेछ । सो अनुसार भएको खरिद, बिक्री वा निकासी खाता राखी अभिलेख जनाउनु पर्नेछ । अनुगमन समितिले अनुगमनको क्रममा माग भएमा उक्त खातापाताहरु सम्झौता गर्ने फर्म वा संस्था वा कम्पनीले अनुगमनकर्ता हरुलाई देखाउनु पर्नेछ । नदीजन्य पदार्थहरुको ठेक्कापट्टा सम्बन्धी कानुन अभाव वा अन्य विशेष परिस्थिति भई व्यवस्थापन हुन नसकेमा बढीमा ३ महिनाका लागि सङ्क्रमणकालीन व्यवस्थापन गर्न नगरपालिकाको कर्मचारीबाट खटन पटन गरी बिक्री वितरण गरी राजस्व सङ्कलन गर्नेछ । स्थानीय सरोकारबाला र सम्बन्धित समितिका सदस्यहरु एवं वडाका जनप्रतिनिधिहरुको आवश्यक सहयोगबाट निर्णय कार्यान्वयनमा अवरोध हुने अवस्था भएमा नगरले एक पटक वडाका प्रतिनिधि वोलाई छलफल गरी नगरको प्रमुखले अन्तिम निर्णय दिए बमोजिम

व्यवस्थापन हुनेछ । गिट्टी, ढुङ्गा, बालुवा लगायत नदीजन्य पदार्थका लागि कानुन बमोजिम सम्भौता गर्ने फर्म वा कम्पनीको सम्भौता पत्र र उल्लेखित सर्तहरु अनुसूची-३ बमोजिम हुनेछ ।

(घ) बेलकोटगढी नगरपालिका भित्र आन्तरिक

निकासी गर्नका लागि नगरपालिका सँग पूर्व अनुमति लिनु पर्नेछ । अनुमति बिना गरिएको उत्खनन्, सङ्कलन र निकासी समेतलाई अवैध मानिनेछ । सो कार्यलाई प्रहरी/प्रशासन समेतको सहयोग र समन्वयमा नियमनगरी नियन्त्रण गरिनेछ ।

(ड) यस कार्यविधि बमोजिम त्यस्ता नदीजन्य पदार्थ सम्बन्धी व्यवसायिक उद्योगहरुको दर्ता, नवीकरण, नामसारी लगायत उत्खनन् एवम् निकासी सम्बन्धी कामका लागि दफा १ -ग) बमोजिमको प्राविधिक समितिको सिफारिस अनुमति प्रदान गर्न देहाय बमोजिम एकाइ गठन गरिनेछ ।

(१) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत संयोजक

(२) सडक तथा अन्य पर्वाधार विकास उपशाखा प्रमुख सदस्य

(३) राजस्व उप शाखा प्रमुख सदस्य-सचिव

च) खानी विभाग बाट क्षम्भ, भक्ष भई सिफारिस आएका लाई न.पा ले जोखिम हेरि संचालन अनुमति दिन सकिने छ ।

(छ) निजी जग्गाधनीको जग्गाभित्रको ढुङ्गा, माटो, बालुवा वा यस्तै प्रकारको कंकिट बिक्री गर्दा अपनाउनु पर्ने प्रक्रिया :

निजी जग्गामा नदीजन्य पदार्थ उत्खनन्, सड्कलन गरी बिक्री गर्न चाहने जग्गाधनीले नापनक्सा, जग्गाधनी कागजात, सँधियार, जग्गाधनीको सहमति तथा सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस सहित नगरपालिकामा निवेदन दिनु पर्नेछ । उक्त जग्गाको प्राविधिक, वातावरणीय र वित्तीय सम्भाव्यता र जोखिम विश्लेषण गरी लम्बाई, चौडाई र गहिराई खोली उपलब्ध हुन सक्ने परिमाण समेत उल्लेख गरी यस कार्यविधिको दफा(ग) २ बमोजिमको समितिले नगरपालिकामा सिफारिस पेस गर्नेछ । निकाल्ने सम्भावना रहेको परिमाणको ,उत्खनन् निकासी तथा बिक्री कर अनुसूची-१ बमोजिम नगरपालिकामा अग्रीम शुल्क बुझाएमा जग्गाधनीलाई निकासी अनुमति दिन सक्नेछ ।

(ज) अनुगमन :

त्यस्ता उद्योगहरुकोदर्ता, नवीकरण, नामसारी लगायत उत्खनन्, सड्कलन एवम निकासी कार्यको अनुगमनका लागि देहाय बमोजिमको अनुगमन समिति गठन गरिनेछः

(१) नगर प्रमुख	संयोजक
(२) नगर उपप्रमुख	सदस्य
(३) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
(४) सम्बन्धित वडाका वडा अध्यक्ष	सदस्य
(५) योजना उप शाखा प्रमुख	सदस्य
(६) वातावरण शाखा प्रमुख	सदस्य
(७) राजस्व उप शाखा प्रमुख	सदस्य-सचिव

(भ) क्रसर उद्योग व्यवसायको दर्ता, नवीकरण, नियमन तथा नियन्त्रण सम्बन्धी अन्तरिम व्यवस्था:

१. पहिले सञ्चालनमा रहेका क्रसर व्यवसाय दर्ताकालागि नगरपालिकाले १५ दिने सूचना जारी गर्नेछ।
२. बेलकोटगढी नगरपालिका क्षेत्र लगायत जिल्लाभित्र वा वाह्य जिल्लाका स्थानीय सरकारको क्षेत्रमा प्रशोधनपद्धि, निकासी बिक्री गर्दा नगरको आर्थिक ऐन बमोजिम निकासी अनुसूची १ मा उल्लेख भए बमोजिम अग्रीम कर बुझाउनु पर्नेछ।
३. क्रसर उद्योग व्यवसायको आधिकारिक व्यक्तिले(खोला र राजमार्गभन्दा ५०० मिटर टाढा र संवेदनशील तोकिएको संस्था, वस्ती वा वन भन्दा २ कि.मि. टाढा राख्नुपर्ने, राष्ट्रिय मापदण्ड बमोजिम स्थानान्तरण गर्नु पर्ने सर्त बढीमा १-३ वर्षभित्र पालना गर्नुपर्ने गरी करारनामा पत्रमा लेखेर हस्ताक्षर गर्नु पर्नेछ। यसको करारनामाको नमूना अनुसूची-२ बमोजिम हुनेछ।
४. नगरपालिकाको अनुगमन समितिले जुनसुकै समयमा क्रसर उद्योगको अनुगमन गर्न सक्नेछ।

प्रत्येक महिनाको ७ दिनभित्र नगरपालिकाबाट खटिएको कर्मचारी वा प्राविधिक समितिले क्रसरभित्रको प्रशोधित नदीजन्य पदार्थ र कच्चा पदार्थ समेत मौज्दात नाप गरी प्रमाणित गर्नेछ। सो प्रमाणित गराउनु सम्बन्धित क्रसर उद्योगको कर्तव्य हुनेछ। क्रसर उद्योगमा खरिद बिक्री खाताको अभिलेख राखिएको हुनुपर्नेछ। निकासी बिक्री कर सङ्गलन हिसाव दुरुस्त भए नभएको सम्बन्धमा नगरपालिकाको राजस्व शाखाबाट प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले कर्मचारी खटाउन सक्नेछ। त्यसरी खटाइएको कर्मचारीलाई सहयोग गर्नु क्रसर उद्योगको कर्तव्य हुनेछ। यस्ता सर्त पालना नगर्ने क्रसर उद्योगहरूलाई ७ दिनभित्र स्पष्टीकरण पेस गर्न लगाउनेछ। राजस्व अपचलन गर्ने, वातावरण विनासमा ध्यान दीने लगायत तोकिएको सर्त पालना गर्नमा अनुकूल हुने मनसाय नदेखिएको भए निलम्बन गरी त्यस्तो क्रसर उद्योग

अनुगमन समितिले बन्द गर्न नगर कार्यपालिका समक्ष सिफारिस गर्नेछ । नगर कार्यपालिकाको राय लिई त्यस्तो उद्योग नगर प्रमुखबाट बन्द हुन सक्नेछ । तर अनुगमन समितिको कामकारवाही चित्त बुझदो र स्वच्छ तरिकाले भएको नपाइएमा नगर प्रमुखले स्पष्टीकरण लिँदा मनासिव नदेखिएमा त्यस्तो उद्योगको काम कारवाही निलम्बन गर्न सक्नेछ ।

५. नदीजन्य पदार्थको उत्खनन्, सङ्कलन र प्रशोधन गर्ने व्यक्ति वा निकाय वा फर्म वा त्यस्ता उद्योगहरूले खोलाहरूमा नदीको वहाव परिवर्तन गर्ने, पानी धमिल्याउने, जलभित्र रहने जीवहरूको वासस्थान खलवल्याउने र पानीभित्र गएर कुनै पनि सामाग्रीहरु उत्खनन् र सङ्कलन गर्न पाइने

छैन । त्यस्ताउद्योगहरूले वर्षा याम भित्र सङ्घीय र प्रदेश सरकारले तोकेका महिनाहरु वा प्रारम्भिक वातावरणीय प्रतिवेदनबाट निषेध गरिएका महिनाहरूमा खोलाहरूमा प्रवेश गरी उत्खनन् र सङ्कलन गर्न पाइने छैन। अनुमति वेगर नतोकिएको क्षेत्र वा निषेधित समयमा खोलामा प्रवेश गरेमा प्रति पटक ट्र्याक्टरलाई रु ५,००० .।- र प्रति जे.सि.वि./एक्साभेटर प्रति पटक क्रमशः रु.१५,०००।- र रु.३५,०००।- जरिवाना लिईनेछ ।

६. यस आ.व. ०७४/०७५ को आषाढ मसान्त सम्मका लागि साना वा ठूला क्रसर वा बालुवा उद्योगहरूले नगरपालिकामा दर्ता भएको मितिसम्म उद्योगभित्र रहेको कच्चा पदार्थ वा प्रशोधित पदार्थ प्राविधिक समितिले मौज्दात मापन गर्नेछ । जिल्ला समन्वय समिति, नुवाकोटबाट सो मौज्दात पूर्ववत् रूपमा मौज्दात जाँचभई निकासी(विक्री कर) चुक्ता भइसकेको सम्बन्धमा आवश्यक सिफारिस भएमा सो मौज्दात उपर यस नगरपालिकाबाट निकासी कर असुल गरिने छैन । तर मौज्दात परीक्षण जाँच भई प्रमाणित भएको कागजात समन्वय समितिबाट पेस हुन नसकेमा निकासी कर तिरेको बुझाएको मानिनेछैन, उक्त बाँकी मौज्दात यस कार्यविधि बमोजिम मौज्दात प्रमाणित गरी विक्री कर

असुल गरिनेछा बाँकी मौज्दात बिक्री गर्दा खरिद बिक्री खाता र राजस्व सम्बन्धी अभिलेखदुरुस्त राख्नु पर्नेछएका स्थानीय तहमा कर, दस्तुर, शुल्क भुक्तानी गरेको प्रमाण पेस भएको अवस्थामा दोहोरो शुल्क असुल गरिने छैन ।

७. यस सम्बन्धमा यस नगरपालिकाबाट कानुन निर्माण भएपछि यो अन्तरिम व्यवस्था खारेज भएको मानिनेछ ।

(ब) जोखिम क्षेत्र निर्धारण :

प्राविधिक प्रतिवेदन अनुसार मात्र नदीजन्य पदार्थको उत्खनन् गर्नु पर्नेछ । नदीजन्य प्रदार्थको उत्खनन् जोखिमयुक्त क्षेत्रमा गरिनेछैन र उत्खनन् पछि जमिनलाई यथास्थितिमा राख्ने प्रबन्ध स्वयम् उत्खनन्कर्ताले मिलाउनु पर्नेछ । जोखिम न्यूनीकरण गर्न तत्काल नदीजन्य पदार्थ हटाउनु पर्न दफा १(ग) को प्राविधिक समितिको प्रतिवेदन प्राप्त भए नगर कार्यपालिकाको निर्णयले उत्खनन् गर्न सकिनेछ ।

(ट) भारवहन क्षमता नियन्त्रण :

प्रचलित कानुनले तोकेको सडकको भारवहन क्षमता अनुसार सवारी साधनको भार नियमित गर्न बेलकोटगढी नगरपालिकाले आवश्यक विधि अपनाउन सक्नेछा।

(ठ) नियमनकारी निकायका बीचको आवश्यक समन्वय बेलकोटगढी नगरपालिकाले गर्नेछ ।

(२) परिमाण तोकन सक्ने :

नगर क्षेत्रभित्रका भुकम्प पीडित व्यक्तिहरुको निर्माण हुने संरचना, नगर क्षेत्रभित्र सञ्चालित आयोजनाहरु एवम् आम नगरवासीको निर्माणाधीन स्वीकृत संरचनाको लगत तयार गरी वार्षिक आवश्यकताको अनुमानित परिमाण आङ्गलन गरी पूर्व वर्षहरुमा सञ्चालित ठूला गौरवका

आयोजना (Mega Projects) समेतको आधारमा वार्षिक उत्खनन् गर्नुपर्ने परिमाण निर्धारण गरी सोही आधारमा वार्षिक उत्खनन्को परिमाण नगरपालिकाले तोक्न सक्नेछ । यसरी तोकिएको परिमाण थप गर्नु परेमा सो को उचित कारण/आधारहरु सहित आवेदन गर्नुपर्नेछ । अन्यथा सार्वजनिक जग्गा उत्खनन् पदार्थ डम्पीगं गर्न परे नगरपालिका संग अनुमती लिन पर्ने छ । अन्यथा कानुन बमोजिम कारबाही हुनेछ ।

(३) व्याख्या गर्ने अधिकार :

यस कार्यविधिको व्याख्या गर्ने र त्यसको औचित्य अनुसार नगरपालिकाको सार्वजनिक हितमा लागू गर्ने अन्तिम अधिकार बेलकोटगढी नगरपालिका, कार्यपालिकामा निहित रहने छ ।

(४) मान्य अवधि:

यो कार्यविधि बेलकोटगढी नगरपालिकाभित्र क्षेत्र मिति २०७५।३।१० गते देखि लागू हुनेछ यो। अन्तरिम कार्यविधि बेलकोटगढी नगरपालिको अन्य कानुन बनाई लागू नगरे सम्मका लागि मान्य हुनेछ । तर यस आ.व. ०७४/०७५ को बाँकी अवधिका लागि सम्बन्धित निकायबाट भई गरी आएका काम कारबाही यसै कार्यविधि बमोजिम गरेको मान्य हुन यस कार्यविधिको दफा १ (भ)(६) बमोजिम व्यक्ति, फर्म वा निकाय वा उद्योगले प्रक्रिया पूरा गर्नु पर्नेछ ।

अनुसूची-१

(कार्यविधिको दफा१ को उपदफा(छ) सँग सम्बन्धित)

यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालन भएका वा सञ्चालन हुने नदीजन्य पदार्थ सँग सम्बन्धित उद्योगहरुको दर्ता, नवीकरण, नामसारी, उत्खनन् एवम् निकासी सम्बन्धी शुल्कको दर देहाय बमोजिम हुनेछः

सि.नं.	विवरण	शुल्कको दर रु.
१	ठुला कसर उद्योगदर्ता	१,५०,०००।००
२	ठुला कसर उद्योग नवीकरण	५१,०००।००
३	बालुवा धुनेउद्योग, प्रशोधन केन्द्र(साना कसर उद्योग) दर्ता	२५,०००।००
४	बालुवा धुने उद्योग, प्रशोधन(साना केन्द्र कसर उद्योग) नवीकरण	१०,०००।००
५	इट्टा उद्योग प्रति गोटा उत्पादन कर	२५ पैसा
६	नामसारी	-
७	ठाउँसारी	२५,०००।००
८	उत्खनन् (प्रतिक्यू फिट (कसर बाहेकका आपूर्ति संस्था) स्थानिय कर	१०,०००।०० ३३९
९	निकासी (प्रतिक्यू फिट (कसर उद्योगबाट)	१। ६९ १०।००

अनुसूची-२

(कार्यविधिको दफा१ को उपदफा भ(३) सँग सम्बन्धित)

क्रसर उद्योगको इजाजत-पत्र, करारनामा एवम् सर्त सम्बन्धी नमूना

क्रसर उद्योगहरूले राष्ट्रिय मापदण्ड(सङ्घीय सरकारले तोकेको) हालसम्म पालन गरी क्रसर सम्बन्धी क्रियाकलाप सञ्चालन नभएकाले बेलकोटगढी नगरपालिकामा दर्ता भई व्यवसाय गर्न चाहने क्रसर उद्योगको सञ्चालकले उक्त मापदण्ड पालना गर्ने समयावधि सम्बन्धीर्तनामा यस प्रकार छ ।

म ..... क्रसर उद्योगको सञ्चालक श्री ..... ले तपसिल बमोजिमका सङ्घीय, प्रदेश र स्थानीयसरकारको तर्फबाट हालसम्म जारी भएका तपसिल बमोजिमका सर्तहरु दर्ता भएदेखि निरन्तर प्रयास गर्दै ..... वर्षभित्र मापदण्ड बमोजिम स्थानान्तरण भई व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्नेछु, अन्यथा कानुन बमोजिम हुने कुरामा मञ्जुर छु ।

सर्तहरु

१. बेलकोटगढी नगरपालिका सम्बन्धित निकायबाट भएका IEE, EIA र प्राविधिक प्रतिवेदन अनुसार नदीजन्य पदार्थको निकासी, बिक्री वितरण गर्ने मञ्जुर गर्दछु ।
२. राष्ट्रिय राजमार्ग(सार्वनिक सडक ऐन बमोजिम नेपाल राजपत्र मार्फत तोकेको) क्षेत्राधिकार भन्दा बाहिर गई नदीजन्य पदार्थको उत्खनन्, निकासी, बिक्री वितरण गर्ने छैन ।
३. राष्ट्रिय राजमार्गबाट ५०० मिटर, राष्ट्रिय राजमार्गमा निर्माण भएका पुलबाट ५०० मिटर बाहिर आफ्नो व्यवसाय सञ्चालन गर्नेछु ।
४. सरकारी, सामुदायिक शिक्षण संस्था, स्वास्थ्य संस्था, सुरक्षा निकायको स्थायी कार्यालय, वन, निकुञ्ज, आरक्षको संरक्षित क्षेत्र लगायतका

स्थानबाट ५०० मिटर बाहिर मात्र उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्न मञ्जुर गर्दछु ।

५. राष्ट्रिय स्तरमा पहिचान कायम भएको भनी पुरातत्व विभागले यकिन गरिदिएको धार्मिक, साँस्कृतिक, पुरातात्त्विक महत्वको स्थान, नगरपालिकाको केन्द्र तथा ५०० घरधुरी वर्ग प्रति कि.मि.को केन्द्रित बसोबास रहेको क्षेत्र, अन्तराष्ट्रिय सिमा लगातको क्षेत्रभन्दा १००० मिटर बाहिर गई आफ्नो व्यवसाय सञ्चालन गर्नेछु ।
६. नेपाल विद्युत प्राधिकरणको मापदण्ड अनुसार तथा धुलो र आवाज पूर्णरूपमा नियन्त्रणका लागि व्यवस्थित सेड र प्रविधि राखी व्यवसाय सञ्चालन गर्नेछु ।
७. उद्योगमा बालश्रम पूर्ण रूपमा निषेध गर्दै श्रमिकहरुको न्यूनतम ज्याला कामदारहरुलाई तोकी समय समयमा तालिमको व्यवस्था गर्नेछु ।
८. उद्योगको कच्चा पदार्थ, तयारी मालवस्तु तथा मेसिनरी औजारहरु आफ्नो क्षेत्रभित्र कम्पाउण्ड वा तारवार लगाई सुरक्षित रूपमा राखी व्यवसाय सञ्चालन गर्न मञ्जुर गर्दछु ।
९. उद्योगले अनिवार्य रूपमा आफ्नो कारोबारको यथार्थ विवरण मासिक रूपमा सार्वजनिक गरी स्थानीय तहमा पेस गर्नुपर्नेछ साथै उद्योगमा स्थानीयलाई कम्तीमा पचास प्रतिशत रोजगारी प्रदान गर्न मञ्जुर गर्दछु ।
१०. बार्षिक रूपमा उद्योगको मुनाफाको कम्तीमा २० प्रतिशत स्थानीय स्तरको स्वास्थ्य, शिक्षा र क्षमता विकास जस्ता सामाजिक क्षेत्रको दायित्व निर्वाह गर्नेछु ।
११. कामदारको विमा गरी हेलमेट, ड्रेस, टोपी, पञ्जा सुरक्षाकाजस्ता उपकरणहरु अनिवार्य रूपमा प्रयोग गर्दै उद्योगको विस्तृत विवरण खुल्ने होडिङ बोर्ड देखिने गरी उद्योगको प्रवेश स्थलमा राख्नेछु ।

१२. नदीमा धमिलो पानी मिसाउन नपाउने व्यवस्था मिलाउन अनिवार्य रूपमा तीनतहको पानी शुद्धीकरण गर्ने पोखरीको व्यवस्था गर्न मञ्जुर गर्दछु ।
१३. उच्चोग विहान ६ बजे अगाडि र बेलुकी ६ बजे पछाडि सञ्चालन गर्ने छैन साथै अन्य सुधारका मापदण्डहरु स्थानीय तहले समय समयमा दिएको निर्देशानुसार पालना गर्नेछु ।
१४. उक्त माथि उल्लेखित सर्तहरु पालना गरेको सम्बन्धमा ६/६ महिनामा भएको प्रगति विवरण बेलकोटगढी नगरपालिकामा उपलब्ध गराउन मञ्जुर गर्दछु ।

कबुलियत गर्नेको सहीछाप

अनुसूची-३

(कार्यविधिको दफा१ को उपदफा(ग) सँग सम्बन्धित)

नदीजन्य पदार्थको उत्खनन्, सङ्कलन र बिक्री वितरण सम्बन्धी
इजाजत र सम्भौता-पत्रको नमूना

लिखितम..... नाती ..... छोरा.....
जिल्ला.....म./उम./न.पा./गा पा वार्ड नं.....स्थायी घर
भई हालम./उम./न.पा./गा पा वडा नं. मा वसोवास गर्दै आएको वर्ष
..... को..... आगे तपसिल
बमोजिमको सर्तमा तपसिल बमोजिको क्षेत्रमा..... ठेक्का बन्दोवस्त गर्ने
गरी यस ..... प्रकाशित गरिएको मिति ..... को
ठेक्का नं ..... दुङ्गा, गिट्टी, र वालुवा उत्खनन, सङ्कलन तथा
बिक्री वितरणका लागि तपाईं समेतले दिनु भएको बोलपत्रको व्यहोरा पेस
हुँदा आ.व .....रु.....मु.अ.कर बाहेक) मा ठेक्का दिने गरी
तपाईंसँग ठेक्का संभौता गर्न मिति..... मा यस .....
निर्णय भएको हुँदा उपर्युक्त निर्णय अनुसार तपसिलका सर्त बमोजिमका
स्रोतवाट तपसिल बमोजिमका क्षेत्रमा बेलकोटगढी नगरपालिकाको तर्फवाट
आयसङ्कलन गर्ने ठेक्काको संभौता गर्न मञ्जुरी भै आउनु भएको हो होइन
भनी आज मलाई यस बेलकोटगढी नगरपालिकावाट सोधनी हुँदा

मेरो चित्त वुझ्यो । यसमा तपसिलमा लेखिएको सर्त बमोजिम कामकाज
गरी कवुलियत गर्न मञ्जुरी भई उपस्थित भएको छु । तपसिलमा लेखिए
बमोजिमको सर्तमा कुनै घटीबढी नपारी कामकाज गरी मिति
..... गते यस कार्यालयलाई ..... प्रतिशत छुट
पाउने रकम कटाई किस्ताको रकम एकमुस्ट रु .....

(मु.अ. कर बाहेक) बुझाई मिति ..... देखि मिति

..... सम्म आ.व .....का लागि ठेक्का चलाउने छु । पछि मैले गरेको सम्झौता तथा कवुलियत उपर कुनै कुरा उजुर गर्ने छैन, गरे यसै कागजातबाट बदर गरिदिनु भनी मेरो मनोमानी राजीखुसीसंग रकम चलनको कवुलियत यस कार्यालयमा चढाएं ।

तपसिल

१. तपसिलमा उल्लेख गरिए वमोजिमका क्षेत्रभित्र र सर्तको अधिनमा रही आ.व ..... का लागि क्वोल रकमको ..... प्रतिशत छुट पाउने रकम कटाई सम्पूर्ण किस्ताको रकम एकमुस्ट रु ..... (मु.अ.कर वाहेक) बुझाई मिति ..... गते देखि ..... सम्मका लागि प्रचलित कानुनको अधिनमा रहि ..... आय संकलन गर्ने छु ।
२. उक्त आय संकलन गर्नका लागि बेलकोटगढी नगरपालिकाको क्षेत्र भित्र रहेका यसैसाथ संलग्न सूचिका मालवस्तुमा सोहि सूचीमा तोकिएको दरमा कर, सेवा शुल्क व दस्तुरको रूपमा आय संकलन गर्ने गरी बेलकोटगढी नगरपालिकालाई अग्रिम एकमुस्ट रकम बुझाएको छु । यसरी आय संकलन गर्दा कर दातालाई दिइने भरपाई रसिद यसै बेलकोटगढी नगरपालिकाबाट प्रमाणित गर्नेछु ।

३. सो आय संकलन गर्न बेलकोटगढी नगर कार्यपालिकाबाट निर्धारण भएको वस्तुमा तोकिएको दर वमोजिम वाहेक अन्य कुनै किसिमको कर सेवा शुल्क वा दस्तुर इत्यादि थप गरी लिने छैन र यस नगरपालिकाबाट प्रमाणित गरिए वाहेकका रसिदहरु प्रयोग गरेको स्थानीय तहबाट अनुगमन हुँदा पाइएमा नियमानुसार कारवाही र सजाय मलाई मन्जुर छ ।

मैले यस रकम वापत बुझाउनु पर्ने एकमुस्ट रकमको ..... प्रतिशत छुट लिई मिति ..... गते विभिन्न चेकहरुबाट रु ..... को चेकहरु थान ..... यसै साथ संलग्न गरेको छु ।

नदीजन्य पदार्थहरु उत्खनन, संकलन र विक्री वितरण गर्ने सर्तहरु

१. नदीजन्य पदार्थ हरु नदीलाई नै घाट गढी स्थल तोकी निर्धारित स्थानबाट मात्र उत्खनन तथा विक्री वितरण गर्नुपर्नेछ ।
२. नदीजन्य पदार्थको उत्खनन संकलन गरी घाटगढी क्षेत्रबाट विक्री वितरण गर्ने क्रममा उल्लेखित सर्तहरु पालना भए नभएको

संबन्धमा ..... ढुङ्गा गिट्टी वालुवा
अनुगमन समिति तथा स्थानीय तहले अनुगमन
गरी आवश्यक निर्देशन दिन सक्रेष्ठ । निर्देशन
पालना गर्ने दायित्व सम्बन्धित ठेकेदारको
हुनेछ ।

३. ठेक्का कबोल गर्ने व्यक्ति व फर्मले आफुले कबोल
गरेको अंकको साथै उत्खननको लागि उल्लेखित
परिमाणको आधारमा सेवा शुल्क वापतको
दरले हुन आउने रकम समेतको हिसाबले
नियमानुसार थप ..... भ्याट रकम दुई
किस्तामा ..... प्रतिशतका दरले
..... मसान्त भित्र र
..... महिनाको अन्तिममा यस
कार्यालयमा बुझाउनु पर्ने छ ।

४. यस जिल्लाका नदी तथा नदीहरूको उत्खनन
क्षेत्र र उत्खनन परिमाणका सन्दर्भमा स्थानीय
सरकार संचालन एन २०७४, प्रदेश कानुन,
स्थानीय सरकारका सम्बन्ध कानुन, नदीजन्य
निर्माण सामाग्रीहरूको उपयोग सम्बन्धमा
भएका अध्ययन प्रतिवेदन एवं वातावरणीय
परीक्षण प्रतिवेदन यस ठेक्का सम्झौताको अभिन्न
अंग रहनेछन् ।

५. IEE गरेको क्षेत्रबाट बाहेक अन्य क्षेत्रबाट नदीजन्य पदार्थको उत्खनन, संकलन, विक्री वितरण कार्य गर्न पाइने छैन ।
६. कर, दस्तु, शुल्क, आदि तोकिएको संकलन केन्द्रमा मात्र उठाउनु पर्ने छ । राष्ट्रिय राजमार्ग र सहायक राजमार्गमा ढाट राख्न पाइने छैन ।
७. नेपाल सरकार व स्थानीय तहलाई प्रचलित कानुन वमोजिम बुझाउनुपर्ने अन्य कर दस्तुर, शुल्क आदि सबै ठेकेदार स्वयम्ले सम्बन्धित निकायमा बुझाउनु पर्नेछ । सो बापत बुझाएको रकमलाई कबोल गरेको ठेक्का रकमबाट कट्टा गर्न पाइने छैन ।
८. शुल्क उठाउने रसिदहरु ठेक्काको शिर्षक अनुसार छुट्टाछुट्टै रसिद ठेकेदारले आफ्नै तर्फबाट छपाई यस कार्यालयक छाप लगाई ..... प्रमाणित गराएर र रसिद नियन्त्रण खातामा नम्बर धाखिला गरेर मात्र कर दस्तुर उठाउन प्रयोगमा ल्याउनुपर्नेछ ।
९. ठेक्का सम्झौता भएपछी कर कार्यालयको कर क्लियरेन्स (फुकुवापत्र) प्राप्त भएपछी मात्र धरौटी रकम फिर्ता गरिनेछ ।

१०. ठेक्काको कर असुल गर्नुपर्ने डर रिट्को सूची तालिका र सर्तहरु सहितको होडिंग बोर्ड कर संकलन केन्द्रमा अनिवार्य रूपले ठेकेदारले सर्वासधरंले देख्ने गरी राख्नु पर्नेछ ।
११. ठेक्का सम्बन्धमा कुनै विवाद परेमा बेलकोटगढी नगरपालिकाले गरेको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।
१२. बेलकोटगढी नगरपालिकाले निर्देशन दिई कुनै व्यक्ति, संस्था, समितिलाई नदिजन्य पदार्थ उपलब्ध गराउदा शुल्क नलिने भनि पत्र लेखियेमा ठेकेदारले दस्तुरी लिन पाउने छैन । त्यसरी दस्तुर नलिई छोडेको परिमाण वापतको रकम स्थानीय तहबाट माग गर्न पाउने छैन ।
१३. तोकिएको म्यादभित्र ठेकेदारले बेलकोटगढी नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने किस्ता नबुझाएमा स्थानीय तहले ठेक्का तोड्न सक्नेछ र हानी नोकसानी क्षतिपूर्ति रकमको साथै बाँकी किस्ता .....% का दरले व्याज समेत ठेकेदारबाट बेलकोटगढी नगरपालिकाले आसुल गर्नेछ ।

१४. एउटा स्थानीय तहले कर असुल गरिसकेको निर्माण सामग्रीमा पुन अर्को स्थानीय तहबाट कर लगाउन पाइनेछैन ।

१५. प्रचलित एन नियम तथा स्थानीय तह र सम्बन्धित सभाबाट ठेक्काको सर्त तथा दररेटमा कुनै संसोधन भएमा संसोधित व्यवस्था वाम्जिम हुने गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ ।

१६. ठेक्काको साईकल केन्द्र निम्नानुसार स्थानमा राख्नुपर्नेछ । तोकिएको स्थान वाहेक अन्य स्थानमा संकलन केन्द्र राख्नु पर्ने भएमा स्थानीय तहको पुर्व स्वीकृति लिएर मात्र राख्न पाइनेछ ।

संकलन केन्द्र राख्ने स्थान

सि.नं	ठेक्काको किसिम	संकलन केन्द्र राख्ने स्थान	कैफियत
१			

१७. आ. व ..... का लागि निम्नानुसारको नदीजन्य सामग्रीमा प्रति घन फिट विक्री दरमा सेवा शुल्क वापत ..... प्रतिशत र मू.अ. कर वापत

..... प्रतिशत थप गरी निम्नानुसार विक्री तथा निकासी कर संकलन गर्न पाइनेछ । साथै तोकिएको अवधिभन्दा पहिले तोकिएको परिमाण उत्खनन भएको खण्डमा थप परिमाण उत्खनन व निकासी गर्न रोक लगाइने छ । परिमाणपछि थपघट भएमा व सो सम्बन्धी अन्य कुनै व्यवस्था भएमा सोही अनुसार हुनेछ । साथै तोकिएको समयभित्र निर्धारित परिमाण ठेकेदारले निकाल्न नसकेमा अर्को आर्थिक म्याद थप हुने छैन ।

**उत्खनन् योग्य नदीजन्य पदार्थ र जि.स .स लाई बुझाउनु
पर्ने रोयल्टी, विक्री कर तथा वातावरणीय शुल्क**

(प्रति घन फिटमा)

नदीज न्य पदार्थ	रोय ल्टी	वि क्री कर	वातावरणी य शुल्क	ज म्मा	ठेकेदार ले लिन पाउने सेवा शुल्क (....%)	मू.अ. कर रकम (.....%)	कुल ज म्मा

१८. माथिको तालिकामा उल्लेखित प्रति घन फिट रोयल्टी दरमा सेवाशुल्क वापत प्रतिशत थप रकम ठेकेदारले सङ्गलन गर्ने गरी निर्धारण गरिएको छ ।
१९. ठेकेदारले खोलाबाट निर्माण सामग्रीहरु उत्खनन र सङ्कलन विहान ..... वजेदेखि वेलुका ..... वजेसम्म मात्र गर्न सक्नेछ तर यसरी गरिने सम्पूर्ण उत्खनन परिमाणहरु सम्बन्धित रेजिपोष्टबाट जाँचपास दरपिट गराई लैजानु पर्नेछ । खोलाबाट निर्माण सामग्रीसङ्कलन वा निकासी गर्दा प्रयोग गरिने साधनहरु जथाभावी प्रयोग नगरी नदीबाटै ढुवानी गर्नु पर्नेछ ।
२०. निर्माण सामग्रीहरु उत्खनन र सङ्कलन तथा बिक्री गर्दा राष्ट्रिय गौरवका साथै प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाहरुलाई विशेष प्राथमिकता दिनु पर्नेछ ।
२१. नदीबाट उत्खनन् गरेको परिमाणको लगत प्रत्येक महिनाको ..... गते अनिवार्य रूपले प्रमाणित गरी बेलकोटगढी नगरपालिकामा बुझाउनु पर्नेछ ।
२२. नदीबाट नदीजन्य पदार्थहरु उत्खनन् गर्दा वातावरणमा प्रतिकूल प्रभाव पर्ने गरी कुनैपनि कार्य गर्ने पाइँछैन । अन्यथा नियमानुसार कार्वाही हुनेछ ।

२३. ठेकेदारले यसमा भएका सम्पूर्णसर्तहरु पूर्णरूपले पालना गर्नु पर्नेछ र सो को अनुगमन नगरपालिकाबाट हुनेछ । यस्तो अनुगमनबाट सर्त उल्लङ्घन भएको पाइएमा कार्यालयले ठेक्का तोड्न सक्नेछ र सोबाट ठेकेदारलाई हानी नोक्सानी हुन गएमा कार्यालय जिम्मेवार हुनेछैन र त्यसको क्षतिपूर्ति दिन बाध्य हुनेछैन ।
२४. खोलाबाट निर्माण सामग्रीहरु उत्खनन् र सङ्कलन गर्दा भौतिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक क्षेत्रमा पर्ने असरहरुलाई कम गर्ने प्रक्रियाहरु अवलम्बन गरी ढुङ्गा, गिर्दी, वालुवा आदि सङ्कलन तथा ढुवानी गर्नुपर्नेछ ।
२५. निर्माण सामग्रीहरु उत्खनन् गर्न खोलासम्म जाने बाटो मर्मत गर्ने अवस्था ठेकेदार आफैले मर्मत गर्नु पर्नेछ । सो वापत लागेको खर्च बेलकोटगढी नगरपालिकामा दावी गर्न पाइनेछैन ।
२६. खोलाबाट निर्माण सामग्रीहरु उत्खनन् गर्दा नजिक रहेको सडक, वन तथा खोला नालाको किनारा, घाटलाई कुनै हानी नोक्सानी नहुने र सर्वसाधारण जनताको जग्गा, घरकुलो, बाँधमा क्षति नहुने गरी उत्खनन् गर्नुपर्नेछ ।
२७. पुल, कल्भर्ट, कजवे, सडक, वाटो तथा सार्वजनिक निर्माणस्थलबाट दुवैतर्फ ५०० मी. भित्र निर्माण सामग्रीहरु उत्खनन गर्न पाइनेछैन ।
२८. मुख्य मार्गबाट वोल्डर, ग्राभेलबालुवा उत्खनन गर्ने स्थलसम्म जाने आउने बाटो निर्माणको कार्य गर्दा निजी जग्गामा पर्ने भए सम्बन्धित जग्गाधनीको मञ्जुरीनामा लिनु पर्नेछ र वन क्षेत्र भएर जाने भए वन कार्यालयसँग सम्पर्क र समन्वय राखी ठेकेदारले बाटो निर्माण गर्नु पर्नेछ ।
२९. बेलकोटगढी नगरपालिकाबाट निर्धारण भएको दर वमोजिम बाहेक अन्य कुनै किसिमको कर, शुल्कसेवा दस्तुर लिन पाइनेछैन र बेलकोटगढी नगरपालिकाको कार्यालयबाट प्रमाणित गरिए बाहेकको रसिदहरु प्रयोग

गरी आय सङ्कलन गर्न पाइनेछैन । यदि कुनै त्यस्तो अनधिकृत रकम असुल गरेको वा अनधिकृत रसिद प्रयोग गरेको तथ्य कार्यालयबाट

अनुगमन हुँदा वा अन्य कतैबाट भएको उजुरीउपर छानविन गर्दा देखिएमा नियमानुसार कारबाही र सजाय हुनेछ ।

३०. यस सूचना वमोजिम सम्भौता भई ठेकका चलानपुर्जी जारी गरिएपछि कुनै किसिमको मिनाहा माफी हुनेछैन ।
३१. ठेकका सम्भौता भएको मितिको भोलिपल्टदेखि..... सम्म विहान .....वजे देखि वेलुका..... वजे सम्म मात्र उत्खनन एवम् सङ्कलन समय अवधि हुनेछ ।
३२. ठेकेदारले नियमसुनरको मूल्य अभिबृद्धि कर रकम उठाउन पाउनेछ ।
३३. ढुड्गा, गिट्टी, बालुवाको उत्खनन/ सङ्कलन गर्दा एक्साभेटर, डोजर जस्ता भारी उपकरणहरुको प्रयोग गर्न पाइनेछैन तर विशेष परिस्थितिको सन्दर्भमा वातावरणीय प्रतिबेदनको प्रावधानमा उल्लेख भएका स्थानमा नदीजन्य पदार्थ जिल्ला अनुगमन तथा समन्वय समितिको निर्णय वमोजिम हुनेछ
३४. चालु आर्थिक वर्षको तोकिएको अवधभित्र उत्खनन् गरेका निर्माण सामाग्रीहरु .....(सम्म बिक्री वितरण गर्दा पनि मौज्दात बाँकी रहने अवस्था रहेमा अवधि समाप्त हुनुभन्दा..... अगावै कार्यविधिमा उल्लेखित प्राविधिक समितिवाट एकिन गराई सबै स्थानहरुमा रहेको मौज्दात प्रमाणित गराउनुपर्नेछ । तर नदी वा नदी किनारामा रहेको सामाग्रीलाई मौज्दात मानिने छैन ।
३५. उत्खनन् पश्चात् काम नलाग्ने भनी छोडिएको निर्माण सामाग्रीहरु जुन स्थलबाट निकालिएको हो, सोही स्थलमा लगी पूर्व अवस्थामा छोड्नु पर्नेछ । नदीको धार वदलिने गरी उत्खनन गर्न पाइनेछैन ।

३६. निर्माण सामाग्री उत्खनन् गर्ने कार्यमा संलग्न हुने कर्मचारी/कामदारहरूले प्रयोग गर्ने सुरक्षा सामाग्री तथा औजारहरु ठेकेदार स्वयम्भूले उपलब्ध गराई सम्पूर्ण सुरक्षा सतर्कतासाथ उत्खनन तथा बिक्री प्रवन्ध मिलाउनु पर्नेछ ।
३७. ठेकेदारका कर्मचारी तथा कामदारहरुको कारण वातावरणमा कुनै प्रतिकूल प्रभाव नपर्ने गरी कार्य गर्ने व्यवस्था ठेकेदारले मिलाउनु पर्नेछ । साथै कामदार तथा कर्मचारीहरुको सुरक्षाका लागि विमा गर्ने गराउने दायित्व ठेकेदार स्वयम्भूको हुनेछ ।
३८. ठेक्कालागेको स्थानवाट दस्तुर वा शुल्क छली माल वा वस्तु उठाई अन्यत्र लगेको वा स्टक गरेको फेला परेमा त्यस्तो माल वा वस्तुको दस्तुर वा शुल्क जुनसुकै स्थानमा लगेको भए पनि सम्बन्धित ठेकेदारले उठाउन सक्नेछ ।
३९. स्थानीय तहका लागि प्रयोग हुने नदीजन्य पदार्थको अभाव भई विकास निर्माण कार्य प्रभावित हुने अवस्थाको साथै कु स्थानमा थुप्रियको नदीजन्य पदार्थ नहटाइएमा प्राकृति प्रकोप आउन सक्ने भनी जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिवाट निर्णय भई नदीजन्य पदार्थ अनुगमन तथा समन्वय समितिले अनुमोदन ठेक्कागरे समाप्त भएको मिति पश्चात निश्चित समयका लागि उत्खनन् तथा बिक्री वितरण कार्य जारी राख्नु पर्ने विशेष परिस्थिति सिर्जना भएमा निश्चित परिमाण तथा समय र स्थान तोकी चालु ठेक्का अड्कको दामासाहीले हुन आउने दस्तुर लिई उत्खनन् एवम् सङ्कलन कार्यको बन्दोबस्त गर्न सकिनेछ ।
४०. कार्यालयको तर्फवाट स्वीकृत परिमाण, उत्खननयोग्य स्थान र संभौताका सर्तहरुको प्रभावकारी नियन्त्रण गर्नका निमित्त अनुगमन, निरीक्षण, भौतिक नियन्त्रण तथा स्थलगत परीक्षण लगायतका प्रकृयाहरु अवलम्बन गर्न सकिनेछ । उक्त कार्यमा सहयोग गर्ने दायित्व ठेकेदारको हुनेछ ।

४१. स्वीकृत वातावरणीय प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका वातावरणीय प्रभाव न्युनीकरणका उपायहरुको पूर्ण पालना गरी नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् तथा बिकी वितरण गर्नुपर्नेछ ।
४२. नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् तथा बिकी वितरण गर्ने कममा ठेक्कामा उल्लेख भए वमोजिमको क्षेत्रभित्र सिमित रही उत्खनन् गर्नुपर्नेछ ।
४३. यसमा उल्लेख भएका कुराहरुमा सोही बमोजिम र यसमा उल्लेख नभएका कुराहरुको हकमा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ तथा प्रदेश कानून, स्थानीय सरकारका कानून र वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन, र नेपाल सरकारका अन्य प्रचलित कानून अनुसार हुनेछ ।